

Open brief aan Herman Van Rompuy - III

René Smits

maandag 30 december 2013, 11:41 update: maandag 30 december 2013, 11:44

Geachte mijnheer Van Rompuy,

Ik waag het nogmaals een open brief aan u te schrijven, net als vorig jaar en het jaar daarvoor, met enkele gedachten ter reflectie dezer dagen voor u, als voorzitter van de Europese Raad, over Euroland.

Euroland

De naam 'Euroland' voor de muntunie geeft de groeiende afstand weer tussen de lidstaten die volledig deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) en de Europese Unie, waarvan u het hoogste beleidsbepalende orgaan voorziet. In 2013 zijn verdere stappen gezet om de EMU versterken en een herhaling te voorkomen van haar existentiële crisis, die nog niet voorbij is. Deze verdere stappen hebben de kloof tussen de 'ins' en 'outs' in Europa groter gemaakt. Net zoals de crisis de kloof tussen de 'haves' en de 'have-nots' heeft vergroot. Een formele splitsing tussen de EU en de eurozone lijkt niet langer ondenkbaar, met het naderende Britse referendum over Europa ('Brexit') en nu Verdragswijziging in Londen en Berlijn op de agenda staan. Maar de overweging van de Ierse premier na de succesrijke beëindiging van het Ierse steunprogramma, dat Ierland zijn economische onafhankelijkheid weer teruggewonnen heeft, geeft geen blijk van toegenomen begrip voor wat het betekent tot een muntunie te behoren. In dit opzicht lijken de lessen uit de crisis niet geleerd.

Versterking van de EMU

U mag zich gelukkig prijzen met de versterking van de EMU in 2013. Deze had betrekking op het economisch bestuur en op de bankenunie. De 'two-pack' wetgeving voor verdere versterking van de economische 'governance' werd

goedgekeurd. In het eerste jaar dat deze wetgeving van toepassing was, had de Commissie een sterke betrokkenheid bij het begrotingsproces in de lidstaten van de eurozone. Maar de werkelijke impact van alle Europese aanbevelingen op het beleid van de afzonderlijke staten is mager. Er wordt gezegd dat minder dan 10 % van alle EU-beleidsaanbevelingen wordt opgevolgd. Europa moet deze score zien te verbeteren om te voorkomen dat het slechts om een papieren exercitie gaat. Afgelopen jaar werd ook overeenstemming bereikt over de drie bouwstenen van de 'bankenunie'. De verordening die de ECB het laatste woord geeft in het bedrijfseconomische toezicht op de banken van de eurozone werd in oktober goedgekeurd. Daardoor zal vanaf november 2014 een 'enkelvoudig toezichtmechanisme' – met een centrale rol voor de ECB – het uiteenlopende nationale toezicht op de banken van het eurogebied overnemen. In december werd een politiek akkoord bereikt over het 'Enkelvoudige Afwikkelmechanisme' ('Single Resolution Mechanism', de tweede pijler van bankenunie) en over methoden om het herstel en de eventuele afwikkeling van banken in de hele Europese Unie te regelen. Er zat ook schot in de afstemming van depositogarantiestelsels (de vaak vergeten derde pijler van bankenunie). Als gevolg van compromissen, technisch-juridische details en het terugkomen door sommige lidstaten op eerdere, krachtig geformuleerde besluiten, zijn de aangenomen teksten helaas verre van eenvoudig. Plannen om de EMU te versterken met een vorm van vergemeenschappelijking van overheidsschuld en een gemeenschappelijke begroting om conjuncturele schokken in de monetaire unie te helpen absorberen zijn nog maar ideeën. Ik vind dit hoogst betreuenswaardig, omdat een echte begrotingsunie nog steeds de enige weg vooruit is. Als u mijn advies zou vragen, zou ik dit zeggen: steeds terug blijven komen op deze ideeën en ze op de agenda blijven houden.

Contact met de mensen

Net zoals in het verleden, ben ik van mening dat het maken van verbinding met de mensen meer aandacht van de Europese Raad zou moeten krijgen. Grote woorden

die niet worden opgevolgd klinken hol in de oren van de Europese burgers. Waarom neemt u in de conclusies van de Europese Raad niet een paragraaf op over de follow-up van de besluiten die de laatste keer zijn genomen? Dit maakt de inspanningen van de Europese leiders transparanter. In deze lijn herhaal ik mijn vraag van vorig jaar: Wanneer zullen de mensen de voordelen zien van de uitgaven die in juni 2012 zijn beloofd, toen u aankondigde: “We zullen de financiering van de economie te stimuleren door het mobiliseren van ongeveer € 120 miljard voor onmiddellijke groeimaatregelen”? Omtrent het in juni 2012 overeengekomen Pact voor groei en werkgelegenheid staat in de conclusies van de Europese Raad van december 2013 dat “aanzienlijke vooruitgang is geboekt op een aantal gebieden” maar ze geven niet aan waar precies. Bezoeken van Europese leiders aan mensen in ernstige situaties kunnen door menselijke verhalen bezieling in de hoge politiek brengen en zouden de banden van burgers met leiders kunnen helpen herstellen. Dertig leden van de Europese Raad zouden in één jaar 15 dagtrips moeten kunnen maken naar mensen en plaatsen die door EU-besluiten getroffen zijn: een Grieks ziekenhuis met een tekort aan medicijnen, een Portugees werkgelegenheidscentrum, een Italiaans vluchtelingenkamp, of een Duitse fabrikant van zonnepanelen. En vergeet niet de Poolse of (binnenkort) Roemeense en Bulgaarse mensen die werken in Londen, en Roma in Hongarije of Frankrijk.

Gelukkig Nieuwjaar!

Mogen de feestdagen u gelegenheid bieden voor reflectie op het politieke proces in Europa en de resultaten ervan. Ik wens u succes toe in het nieuwe jaar en hoop dat 2014 meer eenheid onder de Europese bevolking te zien geeft.

Bron: http://fd.nl/economie-politiek/columns/rene-smits/814333-1312/open-brief-aan-herman-van-rompuy---iii?s_cid=home:opinieteaser